

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând cererea de recurs depusă de către Alina Cușciac prin intermediul avocatului Dumitriu Valeriu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pînă la vîrsta de trei ani, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 16 iulie 2015 în partea admiterii parțiale a hotărîrii și cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii,

constată:

La 27 mai 2015, avocatul Dumitriu Valeriu în interesele Alinei Cușciac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pînă la vîrsta de trei ani, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii avocatul Dumitriu Valeriu a indicat că la 06 noiembrie 2009, Ministerul Afacerilor Interne a încheiat cu Alina Nederița (Cușciac) un contract individual de muncă.

Conform pct. 7 din contractul dat, colaboratorii de poliție sunt supuși asigurării personale obligatorii de stat în corespundere cu legislația în vigoare. Iar prin pct. 4.6 din contract este prevăzut că angajatorii se obligă să efectueze asigurarea obligatorie de stat în caz de deces sau pierdere a capacității de muncă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu. Punctul 10 din același contract prevede că, în cazul transferării colaboratorului în alte funcții din cadrul organelor afacerilor interne, termenul și condițiile contractului rămân în vigoare.

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1), (2) și (3) din Legea cu privire la poliție și statutul polițistului 320 din 27 decembrie 2012, în vigoare din 05 martie 2013, raporturile de serviciu ale polițistului sînt prevăzute de prezenta lege. În măsura în care acestea nu sînt reglementate de prezenta lege se aplică prevederile Codului muncii.

Mai menționează că raporturile de serviciu apar odată cu încheierea contractului individual de muncă, confirmat prin actul administrativ de numire în funcție. Actul administrativ de numire în funcție are formă scrisă și conține temeiul de numire, numele persoanei, funcția, data de la care aceasta urmează să exercite funcția polițienească și, după caz, alte elemente stabilite de legislație.

Susține că din 23 septembrie 2011 și până în prezent, deține funcția de dispecer al Centrului automatizat de dirijare operativă a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne.

La 11 februarie 2012, a înregistrat căsătoria cu Cușciac Sergiu, care la fel este angajat al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne.

Invocă că, la 14 iunie 2014 a născut al doilea copil, fiul Călin și potrivit certificatului nr. 190 din 29 august 2014, Alina Cușciac se află în concediu de îngrijire a copilului Cușciac Calin pînă la vârsta de trei ani, de la 14 august 2014 pînă la 14 iunie 2017.

În legătură cu nașterea celui de al doilea copil, la 22 aprilie 2015 și la 29 aprilie 2015 s-a adresat către pîrîți cu solicitarea de a i se calcula și de a i se achita indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului Cușciac Călin, în cuantum de 30 %, din salariul lunar calculat spre achitare, începînd cu 14 iunie 2014, pînă la atingerea vârstei de 3 ani.

Conform răspunsului Ministerului Afacerilor Interne nr. 19/7-A/P-C-58/15 din 19 mai 2015 și răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne nr. 19/7-C-64/15 din aceeași dată, cerințele înaintate au fost respinse.

Consideră Alina Cușciac că cade sub incidența pct.2 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1487 din 15 noiembrie 2002, care prevede că, indemnizația lunară pentru creșterea, îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani se achită persoanelor asigurate din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat, iar persoanelor neasigurate - din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare indemnizația lunară pentru creșterea, îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, urmează a fi achitată din contul mijloacelor bugetului de stat prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Relevă că potrivit art. 16 din Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr. 52 din 31 martie 2011, stabilește explicit că despăgubirile de asigurare pentru persoanele care, conform legislației, sunt supuse asigurării de stat obligatorii se plătesc în baza documentelor perfectate de către serviciile de specialitate ale autorităților (instituțiilor) în care sunt angajate aceste persoane, din mijloacele autorităților (instituțiilor) respective, iar prevederile art. 18 a Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004, privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, indică că asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii și până la vârsta de 3 ani. Aceleași condiții sunt stipulate și în art. 124 alin. (2) Codul muncii, că, în baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Solicită Alina Cușciac a recunoaște ca ilegale răspunsurile Ministerului Afacerilor Interne nr.19/7-A/P-C- 58/15 din 19 mai 2015 și a Serviciului Protecție Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne nr.19/7-C-64 din aceeași dată; a obliga pârții să-i calculeze indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului, Cușciac Călin, în cuantum de 30% din salariu lunar calculat spre achitare, începând cu 14 iunie 2014 până la atingerea vârstei de 3 ani; a încasa de la pârît în beneficiul ei prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar, a cheltuielilor de judecată, inclusiv onorariul pentru asistența juridică acordată de către avocat în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 16 iulie 2015, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a recunoscut ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne nr. 19/7-A/P-C- 58/15 din 19 mai 2015.

S-a încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul Alinei Cușciac indemnizația pentru creșterea copilului Cușciac Călin, anul nașterii 25 iunie 2014, lunar a câte 30 %, reieșind din venitul mediu lunar pentru ultimele 6 luni, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului.

S-a încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul lui Cușciac Alina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 lei (f.d.60,63-71).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2015, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii și s-a emis în partea aceasta o nouă hotărâre, prin care s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f.d.102-110).

La 11 mai 2016, Curtea de Apel a expediat în adresa părților, copia deciziei pronunțate (f.d. 111).

La 23 mai 2016 prin intermediul oficiului poștal, avocatul Dumitriu Valeriu în interesele Alinei Cușciac a declarat recurs, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea actului judecătoresc contestat cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 23 mai 2016, este depus în termen, deoarece la materialele pricinii nu sunt date confirmative când recurenta a recepționat copia actului judecătoresc contestat. Or, recurenta invocă în cererea de recurs că cu decizia instanței de apel a făcut cunoștință, la 02 iunie 2016.

În motivarea recursului avocatul Dumitriu Valeriu în interesele Alinei Cușciac a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și în consecință a emis o decizie ilegală.

Susține că instanța de apel eronat a dat apreciere faptului că dacă Alina Cușciac fiind angajată în funcția de dispecer al Centrului automatizat de dirijare operativă a Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale al MAI, în privința ei se răsfrânge prevederile Legii Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale al MAI nr. 93 din 05 aprilie 2007 și nicidecum nu cade sub incidența Legii cu privire la poliție.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 iulie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 28 iulie 2016, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul Protecție Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne au depus referință asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, recursul declarat de către avocatul Dumitriu Valeriu în interesele Alinei Cușciac, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că Cușciac (Nederița) Alina la 06 noiembrie 2009 a încheiat cu Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne contract individual de muncă nr. 1672 (f.d.31-32).

Tot din materialele pricinii reiese că la 14 iunie 2014, Alina Cușciac a născut al

doilea copil Cușciac Călin, fapt confirmat prin certificatul de naștere cu seria și numărul NA-VI 1997370 (f.d. 16).

Conform certificatului nr. 190 din 29 august 2014, reiese că Cușciac Alina sergent major al Serviciului de Salvare, deține funcția de dispecer al Centrului automatizat de dirijare operativă subordonat aparatului Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne din 06 noiembrie 2009, pînă în prezent (f.d.17).

Astfel, la 22 aprilie 2015, Cușciac Alina s-a adresat către Ministerul Afacerilor Interne și către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu cereri prealabile în care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de trei ani, Cușciac Calin în cuantum de 30 % din salariul lunar calculat spre achitare (f.d.8-10).

Prin răspunsul Ministerul Afacerilor Interne din 19 mai 2015 i-a fost comunicat Alinei Cușciac că Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale este o persoană juridică cu patrimoniu propriu, administrație de sine stătătoare precum și cu un obiect de activitate cu norme legale, iar personalul acestui Serviciu încheie contractele individuale de muncă cu șeful Serviciului PC și SE și nici de cum cu MAI. În acest context cerințele înaintate nu pot fi satisfăcute de către MAI (f.d. 11).

Prin răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 19 mai 2015, cerințele Alinei Cușciac la fel au fost respinse din considerentul că indemnizația pentru creșterea copilului pînă la vârsta de trei ani se achită din contul mijloacelor bugetului de stat, și astfel solicitantul acesteia urmează să se adreseze către Casa Teritorială de Asigurări Sociale (f.d.12-13).

Alina Cușciac, considerînd răspunsurile supra enunțate ilegale și neîntemeiate, s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Deși prima instanță a admis acțiunea partial și a recunoscut ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne nr. 19/7-A/P-C- 58/15 din 19 mai 2015. A încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul Alinei Cușciac indemnizația pentru creșterea copilului Cușciac Calin, anul nașterii 25 iunie 2014, lunar a cîte 30 %, reieșind din venitul mediu lunar pentru ultimele 6 luni, pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului. A încasat de la Ministerul Afacerilor Interne în beneficiul lui Cușciac Alina cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei. Instanța de apel a admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, a casat hotărîrea primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii și a emis în partea aceasta o nouă hotărîre, prin care s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

Cu respectiva soluție instanța de recurs nu este de acord.

Alina Cușciac prin acțiunea dată a solicitat de a recunoaște ca fiind ilegale răspunsurile Ministerului Afacerilor Interne nr.19/7-A/P-C- 58/15 din 19 mai 2015 și a Serviciului Protecție Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne nr.19/7-C-64 din aceeași dată; a obliga pîrîții să-i calculeze indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului, Cușciac Calin, în cuantum de 30% din salariu lunar calculat spre achitare, începînd cu 14 iunie 2014 pînă la atingerea vârstei de 3 ani; a încasa de la pîrît în beneficiul ei prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar, a

cheltuielilor de judecată, inclusiv onorariul pentru asistența juridică acordată de către avocat în mărime de 3000 lei.

Astfel, prima instanța a evitat să se pronunțe asupra pretenției înaintate de către Alina Cușciac privind recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Serviciului Protecție Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne nr.19/7-C-64 din 19 mai 2015 și asupra pretenției de a obliga Serviciul să-i calculeze indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului, Cușciac Calin, în cuantum de 30% din salariu lunar calculat spre achitare, începând cu 14 iunie 2014 până la atingerea vârstei de 3 ani, iar instanța de apel nu a înlăturat neajunsurile date.

Prin urmare, Completul de judecată constată o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din care motive decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în aceiași instanță.

Colegiul menționează că, decizia instanței de apel poartă un caracter prematur, deoarece a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, fapt care atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Iar, potrivit art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 373 CPC, care statuează expres că, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 123 alin. (2) Codul muncii, modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din bugetul asigurărilor sociale de stat în legătură cu concediul medical este prevăzut de legislația în vigoare.

Conform art. 124 alin. (2) Codul muncii, în baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Potrivit art. 5 alin. (1) lit. d) și alin. (3) din Legea privind indemnizațiile pentru

incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație de maternitate. Modul de acordare a prestațiilor de asigurări sociale se stabilește de Guvern.

Potrivit art. 18 alin. (1) aceeași lege prevede că asiguratul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data acordării concediului și pînă la vârsta de 3 ani a copilului. În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la o unitate la alta, indemnizația se stabilește începînd de la data ultimei acordări a concediului.

Prin prisma pct. 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, stabilirea, calcularea și plata indemnizațiilor se efectuează de către unitatea în care își desfășoară activitatea de bază angajatul (unde se păstrează carnetul de muncă) prin contract individual de muncă.

Potrivit pct. 21 din același Regulament, indemnizația de maternitate se acordă femeilor asigurate și șomerelor, indiferent de durata stagiului de cotizare.

Conform art. 30 din Legea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007, colaboratorii Serviciului sînt supuși asigurării obligatorii de stat în condițiile și în modul stabilite de legislație.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, în sistemul public, sînt asigurate obligatoriu, persoanele care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă.

Prin urmare, colaboratorii Serviciului sunt persoane asigurate de stat, iar concluzia Curții de Apel asupra netemeinicii acțiunii Alinei Cușciac, este una eronată.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că instanța de apel la examinarea pricinii a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alina Cușciac prin intermediul avocatului său Valeriu Dumitriu, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărîre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Alina Cușciac prin intermediul avocatului Dumitriu Valeriu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Alina Cușciac împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea achitării

indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală